

חינוך לחיים

פרשת קורח

בזמן שביית המקדש היה קיים נחלקו הלויים לשני קבוצות שונות שלכל אחת מהן היה תפקיד משלה. חברי הקבוצה האחת נקראו 'שוערים' ותפקידם היה לפתוח ולהגיף את שערי המקדש. חברי הקבוצה השניה נקראו 'משוררים' ותפקידם היה לשורר בעת הקרבת הקורבנות על המזבח. חז"ל מספרים במדרש בפרשתינו שבאחד הימים ניגש רבי יהושע בן חנניה שהיה מן המשוררים לעזור לרבי יוחנן בן גודגדא שהיה מן השוערים ולסייע לו בהגפת הדלתות. אמר רבי יוחנן לרבי יהושע 'חזור לאחוריך, שכבר אתה מתחייב בנפשך, שאני מן השוערים ואתה מן המשוררים'.

מדובר בעונש לא סביר ולא מידתי שאינו הולם את חומרת הפשע. מדוע משורר ששייר או שוער ששורר חייב מיתה? מדוע נגזר עליו להסתלק מן העולם רק מפני שביקש לסייע לחברו? מדוע עליו להענש בעונש הקשה מכול, רק מפני שבחר לבצע תפקיד אחר מהתפקיד המיועד לו?

התשובה לכך היא שלכל אדם בעולם יש את התפקיד שלו ואת השליחות שלו. אם הוא זונח את תפקידו ובוחר לו תפקיד חדש, משמע שאינו מבין את מהות הסיבה שבגינה הגיעה לעולם. הוא לא הפנים שלו ישנה משימה שנועדה רק עבורו, ולחברו ישנה משימה שנועדה רק לו. ממילא הוא ראוי להסתלק מהעולם, כיוון שהוא משבש את סדר הבריאה בעצם קיומו.

זה היה גם החיסרון של קורח, שלא הבין שלכל אחד יש תפקיד אחד ומיוחד. למיטב הבנתו של קורח כל אחד יכול וראוי ומתאים להיות כהן גדול, כל אחד מסוגל לשמש כמנהיגו של עם ישראל. לכן הוא גרר עמו 250 איש שהתגודדו יחדיו, כשכל אחד מהם מבקש להיות כהן גדול, בלי לשים לב שבעצם משאלתם הם סותרים זה את זה. הם לא הבינו שמשה רבינו הגיע לעולם כדי להיות רועה ישראל, אהרון הגיע להיות הכהן הגדול, ואילו כל אחד מהם הגיע לעולם כדי לבצע תפקיד בלעדי שאף אחד מלבדו אינו מסוגל ליישם!! ומאחר שבקשו לבלבל את התפקידים ולשבש את הסדר העולמי נגזר דינם לעזוב את העולם!!

גם כאשר משה רבינו עמד מול הסנה הבורע ואמר 'אסורה נא ואראה' מבאר רש"י 'אסורה מכאן להתקרב לשם'. אולם הקב"ה ציווה עליו 'אל תקרב הלום'... כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קודש הוא' מבארים רבותינו בדרך צחות, שהאדם מטבעו שואף תמיד לשפר את חייו, למצוא הזדמנויות ולאתר אפיקי פיתוח חדשים. היצר הזה מניע את האדם לנסות לאחוז את גורלו בידיו, לנדוד ליבשות אחרות ולשנות את מציאות חייו. אולם תכלית החיים היא למצוא את הקדושה ולמצות את הפונטציאל דווקא במקום בו הציבו את האדם משמים. התנאים והנסיבות המקיפים את האדם הם בבחינת אדמה פורייה. אדמת קודש שדווקא מתוכה עליו לגדול ולפרוח ולהגשים את ייעודו בעולם. ואת זה צריך להפנים כל ילד ומבוגר שהוא יחיד בעולם ביחס לכבוד שמים המיוחד אותו יכול לגלות רק הוא לבדו ואין בלתו!!! כל אחד מאיתנו עובד את ה' עם מיזוג הכוחות וכשרונות שנמהל במיוחד עבורו ומותאם למשימות העומדות בפניו.

ידוע המשל באיכר שביקש לתחום שדהו בעצי ברזל גבוהים. שתל השתילים וחיכה לגדילתם. כולם נלקטו יפה ופרחו לגובה מלבד עץ אחד שבמקום לפרוח לגובה התעקש לפרח לצדדים... ניסה האיכר בכל דרך לחנכו... מוטות תמיכה, יישור ואפילו גיזום אך שום דבר לא הועיל. יום אחד חלף גנן זקן וראה את נסיונותיו ואמר לו 'גם אם תנסה כל ימך ליישר את ענפי העץ לא תצליח!! כי זה אינו עץ ברזל אלא אכזדרת... והנמשל שפעמים רבות אנו מבחינים בילד שאופיו ותכונותיו שונים מהמקובל אך במקום לכוון אותו להתפתח ע"פ טבעו אנו מנסים ליישר אותו... ולא לצודק אותו בצעוד בנתיב המקובל בלי להבין שהוא קיבל משמים את האישיות התאימה לדרכו ולמשימתו בחיים. חובה עלינו לזכור שהקב"ה ברא עולמו 'עשב מזריע זרע למינהו ועץ עושה פרי אשר זרעו בו למינהו' ישנם מליוני זנים שלכל אחד מהם יש ייחודיות וסגולות – חנוך לנער על פי דרכו'.

כשנגרם לילדינו להפנים את התפיסה הזו, ננטרל את כל תחושות הקנאה והתחרותיות המכרסמות בליבם. גם אם הילד מרגיש שכישרונותיו חלשים משל אחרים, עלינו ללמד אותו כי בתכונותיו הייחודיות, הוא אמור לגלות כבוד שמים בעולם באופן ייחודי ובלעדי. כל אחד עם המוח שלו, עם הלב שלו ועם התכונות שלו, אמור לבצע את התפקיד המיוחד שלו!!!

וזוהו שאנו אומרים בקריאת שמע פעמיים בכל יום 'ואהבת את ה' אלוךך בכל ללבך ובכל נפשך ובכל מאודך' בכל לבבך- עם הלב שלך!! בכל נפשך- עם הנפש שלך!! ובכל מאודך- עם המצב הכלכלי שלך!! ללמדנו שעל כל אחד ואחד מוטל לעבוד את ה' בדיוק לפי התנאים בהם הוא מצוי והיכולות אותן קיבל משמים!!

לע"נ אבי מורי ר' חיים ב"ר ישעיהו ז"ל

משה בירנבוים - birmoshe@gmail.com